

Jaarverslag Pennings Foundation 2019 Stichting Cultuur Eindhoven

2019 was een jaar waarin wederom veel gebeurde! We vierden het 40-jarig bestaan van Galerie Pennings. Tegelijkertijd werd de transitie van galerie naar Stichting een feit: Galerie Pennings werd Pennings Foundation. Ter gelegenheid van deze feestelijke gebeurtenissen werd de Harry Penningsprijs georganiseerd. Een grote privéverzameling Nederlandse fotoboeken werd formeel overgedragen aan Pennings Foundation. En een nieuw initiatief, de Talent Wall, ging van start. Voor de volledigheid lopen we heel 2019 even door. De eerste 6 maanden zijn de tentoonstellingen uit eigen middelen gefinancierd.

Onze aanvraag voor Impulsgelden van de Provincie Noord Brabant is helaas afgewezen. We hebben dit jaar wederom een nieuwe aanvraag ingediend, waarvoor in juni 2020 gepitcht gaat worden.

Expositiebeleid

Pennings Foundation richt zich op beeldcultuur en het leren lezen van beeld. Beeld is vaak een metafoor voor iets anders, voor een onderliggend thema. Pennings Foundation wil kunstenaars die fotografie, videokunst of new media art gebruiken een podium bieden. Omdat deze toepassing heel divers is, is ook het expositieaanbod gevarieerd.

Exposities

De overzichtsexpositie *Brabant Wereldwijd* van de Eindhovense fotograaf Gerardus van Mol die in december 2018 van start ging was ook in januari 2019 nog te zien. Het was een samenwerkingsproject met Stichting C.R. Hermans en de Brabant-Collectie van Tilburg University. De foto's van bekende Brabantse personages zoals Teun Gijssen, Sjo Pol, Marinus de Bresser en Grard Sientje, trokken enorm veel publiek (in totaal zo'n 1100 bezoekers) en kreeg veel publiciteit, o.a. in het Eindhovens Dagblad en in Zuiderlucht. Helaas is Gerardus 2 mei j.l. overleden. We zijn blij dat hem deze prachtige solo expositie bij leven nog is gegund.

Het Viewmasters Projects *Exchange* met films van Mirte van Duppen en Sara Bachour, gestart in december, was ook januari nog te zien. Door projectie op het raam waren deze films bij uitstek 's avonds te zien voor publiek op straat.

Van eind januari tot eind februari toonde het kunstenaarsduo vandeCamp & Heesterbeek nieuwe vormen van schoonheid met hun vervreemdende portretfotografie, via Photoshop tot stand gekomen.

Medio februari startten er gelijktijdig twee exposities, van Claire Felicie (te zien tot eind april) en van George Meijers (te zien tot eind maart). Claire Felicie was een van de fotografen die in 2018 in de eerste expositie na de verhuizing, *Preview*, al een voorproefje liet zien en nu werd uitgenodigd voor een solo. *Distant Sky* ging over verlies en Claire Felicie koos voor een intieme presentatie die met verplaatsbare wanden gebouwd kon worden. In deze ruimte toonde zij kleine portretten van mensen, vooral militairen, zowel mannen als vrouwen, die oorlogssituaties hebben meegemaakt. Onder hen ook militairen die daardoor een trauma hebben opgelopen. Aan de buitenkant van de ruimte toonde zij als contrast grote foto's van kinderen die genieten van een onbezorgde jeugd. Bijzonder is dat bij de opening een aantal mariniers en veteranen met PTSS aanwezig waren die Claire Felicie had geportretteerd en met wie zij een bijzondere band heeft opgebouwd. Arno Haijtema (van de Volkskrant) vertelde in zijn openingspeech dat hij aanvankelijk niets moest hebben van militarisme, maar dat hij door de foto's van Felicie geïnteresseerd is gaan kijken naar missies van de VN.

Voor de expositie *Limburgse Helden* van George Meijers hield Cécile Narinx (eveneens van de Volkskrant) een openingspeech. Zij is een van de bekende Limburgers die door George Meijers op ludieke wijze is geportretteerd. Niet live, maar op een beeldscherm. Achterliggende gedachte was dat je pas bekend bent als je regelmatig op TV verschijnt. Zo portretteerde Meijers o.a. André Rieu, Chantal Janzen, Jeanine Hennis-Plasschaert en Paul van Loon op een beeldscherm in een huiselijke omgeving. De foto's geven naast de 'bekende Limburger' ook iets prijs van de interieurs in Limburg.

Het 40-jarig bestaan van Galerie Pennings en de officiële transitie van galerie naar stichting werd gevierd met de organisatie en expositie van de Harry Penningsprijs en met de tentoonstelling van werken uit de *Collectie van Harry en Françoise Pennings*. De foto's die Harry verzamelde geven een goed beeld van zijn expositiebeleid van 1979 tot 2006. Een van de getoonde werken was een videoportret van hemzelf, vervaardigd door Toos Nijssen in 2005, een jaar voor zijn overlijden. Een mooi eerbetoon aan de oprichter van Galerie Pennings.

De *Harry Penningsprijs* werd voor de vijfde keer georganiseerd. Op verzoek van Pennings Foundation hebben tien experts op het gebied van fotografie in Nederland en België kandidaten voorgedragen. Uit een longlist heeft een jury een shortlist samengesteld. De jury bestond uit Hendrik Driessen (toenmalig directeur van Museum De Pont), Ton Hendriks (hoofdredacteur van Pf) en Maartje van den Heuvel (conservator fotografie Universiteitsbibliotheek Leiden). Met werk van de genomineerden Bastiaan van Aarle, Marwan Bassiouni, Eline Benjaminsen, Zaza Bertrand, Stephany Caparn, Iris Hartman, Esther Hovers, Eva Roefs en Dylan van Vliet, was de expositie samengesteld. Zondag 14 april was het feest: het 40-jarig bestaan van de galerie en de transitie van galerie naar stichting werd gevierd en de prijsuitreiking van de Harry Penningsprijs vond plaats. De jury riep Marwan Bassiouni uit tot winnaar voor zijn serie 'New Dutch Views'. De publieksprijs ging naar Iris Hartman.

In deze periode startte Pennings Foundation met een **blog**, waarin telkens een onderwerp uit de verre of recente geschiedenis van galerie/stichting Pennings aan bod komt. Het blog is te vinden op de website. Hierin is ook een interview opgenomen met Petra Cardinaal over de transitie van galerie naar stichting.

Projectsubsidie juni/december 2019

De maanden mei en juni stonden in het teken van de Britse kunstenaar Helen Sear. Tijdens Preview had zij al werk getoond. Met *A Hiding Place in Waking Dreams* wist zij de hele expositieruimte te vullen, met fotowerken, installaties en videokunst. Het centrale thema was de rol van de mens in de natuur. Een esthetische expositie met een diepere betekenis. 'Cold Frame', bestaande uit 66 delen van een foto op plexiglas, was speciaal voor deze expositie gemaakt.

Het is inmiddels traditie: voor de zomervakantie toont SintLucas (MBO) de *Eindexpositie* van fotografiestudenten. Aan de getoonde werken is goed te zien dat de opleiding niet alleen aandacht schenkt aan vakmanschap maar ook aan creativiteit. Voor het eerst werd de Godox Young Talent Award uitgereikt, bestaande uit fotografiebenodigdheden. Het bedrijf heeft SintLucas uitgekozen om jaarlijks de prijs aan uit te reiken. Winnaar was Rowen Frances.

Tegelijkertijd was een expositie te zien van Willem Popelier met een voorproefje voor het solo project, *Ephemeral Photographs*, wat momenteel (medio februari tot begin juni 2020) te zien is bij Pennings Foundation. Thema is de veranderende waarde die mensen toekennen aan fotografisch beeld en het gebruik van beeld op social media. In juli 2019 toonde hij ook twee eerdere projecten die handelen over selfies en de invloed op mensen daarvan. Met zijn projecten vraagt hij aandacht voor het fenomeen Social Media en de invloed daarvan, vooral op jongeren. De expositie sloot qua doelgroep mooi aan bij de expositie van SintLucas.

Na de zomerstop werd de ruimte ingericht door John Drenth en Carlo Storimans, eigenaren van de voormalige Eindhovense Galerie Zand voor de expositie *Printer's Proofs*. Voor talrijke kunstenaars heeft Storimans drukwerk uitgevoerd. De expositie toonde dan ook een keur aan grafische technieken van een groot aantal kunstenaars. Ondanks de hele warme weken in augustus was hiervoor volop publieke belangstelling.

Aansluitend was tot medio oktober het grote project *Disneyfication* van Theo Derksen te zien. Jarenlang lang reisde hij de wereld over om een fenomeen vast te leggen, wat hij aanduidt met de term *disneyfication*: het verbergen van lelijke plekken in de openbare ruimte door het aanbrengen van grote foto's die een mooie fantasiewereld tonen. Hij maakte de foto's echter zó dat je goed moest kijken wat werkelijkheid was en wat fake. Corinne Noordenbos hield een openingsspeech over 'storytelling' door Theo Derksen. Het boek dat bij de expositie verscheen werd door de Volkskrant uitgeroepen tot een van de tien beste fotoboeken van 2019! Er verschijnen regelmatig artikelen, ook in de internationale pers over deze serie.

Tijdens de Dutch Design Week in oktober werd de expositieruimte verhuurd aan Isola Design District|Blank uit Milaan die design toonde van internationale creatieve makers, met het accent op duurzaamheid en innovatie. Door deze expositie maakte een nieuw publiek, zo'n 700 bezoekers, kennis met Pennings Foundation. Velen bezochten ook de fotografiepresentatie achterin het pand, met werk uit stock en werk van Esther Hemmer op de Talent Wall (zie Talentontwikkeling).

Van begin november tot begin december werd de expositieruimte gevuld door twee exposities. In de grote ruimte was de internationale groepsexpositie *Slow Photography* te zien, samengesteld door Maurice Brandts. Hij was een van de deelnemers; andere deelnemers waren Koen Verjans, Hilde Braet, Eugene Daams, Manolo Laguillo en Martí Llorens. De naam *Slow Photography* duidde op een langzame manier van werken. De expositie toonde nieuwe toepassingen van oude, bewerkelijke fotografische technieken. Maar de term *Slow* kon ook duiden op een langzaam proces voorafgaand aan het maken van de foto.

Gelijktijdig was in de kleine ruimte een overzichtsexpositie te zien van de onbekend gebleven Limburgse fotograaf Pierre Segers. Op zoek naar de verloren tijd toonde een mooi tijdsbeeld van Europa in de jaren zeventig en tachtig. Deze expositie was aanleiding voor het organiseren van een discussiemiddag over de nalatenschap van fotografen (zie Overige activiteiten).

De geplande expositie van de Eindhovense kunstenaars Inge Nabuurs en Erwin van Doorn was door hen gecancelld. Zij werden november 2019 uitgenodigd voor een gerenommeerde residentie in Milaan, die ook nog eens verlengd werd. Op het moment dat dit bekend werd, oktober 2019 is er overleg geweest met Anne Sulman en is gemeld dat het project waarschijnlijk verplaatst zou worden naar 2020, wat ook is gebeurd. 21 juni 2020 is de opening van het project gepland. Helaas kan door de maatregelen in verband met covid19 de performance met publiek geen doorgang vinden en zullen er derhalve ook geen entreekaarten verkocht kunnen worden. De performance wordt vooraf opgenomen en gaat als film onderdeel worden van het project.

Met SCE is besproken (in oktober 2019) dat het aan ons was om een andere expositie in te plannen. Dat is ons gelukt.

Van medio december tot medio januari werd de expositieruimte geheel in beslag genomen met werk van Tom Woostenborghs (B). De werken in *Artistic midlife crisis of a storyteller* leken op foto's, maar waren in feite opgebouwd uit vele lagen plakplastic en tape. Ook maakten enkele gigantische foto's deel uit van de tentoonstelling. De expositie kwam tot stand in samenwerking met galerie Frank Taal uit Rotterdam. Opening en toelichting werd door Edo Dijksterhuis verzorgd, net als de tekst in het boek dat bij de start van de expositie uit kwam.

Gelijktijdig was het werk van Iris Hartman te zien op de Talent Wall (zie Talentontwikkeling).

Lezingen

Net als voorgaande jaren nodigden we fotografen uit om een lezing te houden over hun eigen werk: hoe komt het tot stand en wat komt er allemaal bij kijken? In 2019 gaven Anne Geene, Nick Hannes en Gerco de Ruijter tekst en uitleg over hun werk. Fotografen Claire Felicie en Helen Sear hielden hun artist talk/masterclass tijdens hun expositie bij Pennings Foundation. En ook de talenten, Esther Hemmer en Iris Hartman, hielden een korte artist talk bij hun presentatie op de Talent Wall. Zij gaven ieder een toelichting op hun werk voorafgaand aan een reguliere lezingavond.

Daarnaast organiseerden we themalezingen. Theo Audenaerd vertelde over zijn ervaringen als fotoredacteur van de Volkskrant. Door zijn inspanningen ging het gebruik van (autonoom) beeld in Volkskrant Magazine en Sir Edmund een belangrijke rol spelen. Mirjam Kooiman, werkzaam bij FOAM, was uitgenodigd om nieuwe begrippen in de kunst als 'new media art' en 'lensed based art' toe te lichten. Zij constateerde dat simulatie hierin een grotere rol gaat spelen dan fotografische representatie. Rutger van der Hoeven vertelde naar aanleiding van zijn publicatie over iconische foto's over hoe deze ons collectief geheugen bepalen en daarmee van invloed zijn op onze beeldvorming van de geschiedenis.

Overige activiteiten

In maart organiseerden we traditiegetrouw de **Fotoboekenbeurs**. We verhuurden tafels aan ruim dan 30 standhouders, zowel antiquairs, boekhandels, verzamelaars en fotografen. Bijzonder is dat er naast nieuwe boeken ook tweedehands fotoboeken aangeboden worden. De sfeer is gemoedelijk. Het aantal bezoekers, ruim tweehonderd was mooi, maar voor een aantal standhouders bleef de verkoop achter bij de verwachtingen. Fotoboekenverkoop is een specialistische niche die uitstekend past bij de doelstelling van de Foundation. We willen partners zoeken om de beurs organisatorisch te verstevigen in de toekomst en kijken daarvoor ook over de grens naar België.

Op de dag van de fotoboekenbeurs organiseerden we **porfolioreviews**. Inschrijving stond open voor studenten, vrijetijdscfotografen, professionals en kunstenaars die het medium fotografie hanteren. Zeven fotografen lieten deze dag hun werk zien. Reviewer was Jan Dijkshoorn.

De expositie van Pierre Segers was aanleiding voor het organiseren van een discussiemiddag over de **nalatenschap van fotografen/kunstenaars**. Hoe om te gaan met archieven? Wat wordt bewaard en wat niet? En wie selecteert werk met welke criteria? Sprekers waren Jo Brunenberg en Ton Huijbers, beheerders van de nalatenschap van Pierre Segers; Emly Thorissen, conservator van de Brabant-Collectie; Tjabin Guntlisbergen, erfgename van het fotoarchief van Harry Guntlisbergen; Piet den Blanken, fotograaf, die op termijn zijn fotoarchief overdraagt aan de Brabant-Collectie; en Peter van den Doel van Stichting 1000 foto's. Uit deze informatieve middag kwam o.a. naar voren dat het niet alleen voor later maar ook voor nu het voor makers verstandig is om (digitale) archief goed te ordenen en te registreren.

In juni en juli werd net als in 2018 een **Art Swap** georganiseerd, een kunstruilbeurs voor kunstenaars onderling. Hieraan deden ruim twintig kunstenaars mee. Hun foto's, tekeningen of grafiek hingen aan draden in de expositieruimte en er werd volop werk geruild en contact gelegd.

De cursus **Kunst Dichterbij** hebben we gecancelld wegens te weinig deelnemers. We bezinnen ons op een andere aanpak. We zijn vertrokken vanuit het idee dat er voor een breed publiek, een relatief laagdrempelige op kunst in de breedte georiënteerde avonden aangeboden zouden worden. In het voorjaar hebben we een serie met 4 avonden en een 8-tal betalende deelnemers gehouden. In het najaar leken de data verkeerd gepland te zijn en hebben we in een evaluatie besloten de inhoud toch meer op fotografie toe te gaan leggen. In het najaar van 2020 gaan we de nieuwe serie presenteren.

Educatie

Naast lezingen organiseerde Pennings Foundation workshops, zowel op het gebied van bijzondere technieken als op het gebied van storytelling. Fotograaf Anke Iersel verzorgde een workshop cyanotypie. Forum Beeldtaal organiseerde een tweedaagse workshop over het ontwikkelen van een eigen beeldtaal in relatie tot storytelling. Beide workshops worden herhaald in 2020. In samenwerking met DuPho werd er voor leden en niet-leden een workshop Viewbook gehouden.

Scholenbezoek

Meerdere klassen van het Huygens Lyceum bezochten de expositie *Disneyfication* van Theo Derksen. Derksen was zelf aanwezig om tekst en uitleg te geven aan de scholieren. Daarna gingen de leerlingen zelf op pad om voorbeelden van disneyfication in de openbare ruimte vast te leggen. Die beelden werden door de docent verzameld en naar Derksen gestuurd zodat hij ze van een reactie kon voorzien. Een leuk scholenproject! Hiermee is een goede start gemaakt met het educatief programma. Ook een klas van SintLucas bezocht genoemde expositie.

Rondleidingen

We geven dagelijks aan bezoekers een introductie over de expositie(s) en voor wie dat wil geven we een rondleiding. Daarnaast ontvingen we bepaalde groepen die we een rondleiding gaven, zoals een groep jonge kunstenaars die bij KunstpodiumT een traject volgen. Zij kwamen voor de expositie *Disneyfication* van Theo Derksen. Ook ontvingen we een groep 'spouses' van expats. Zij kwamen voor de expositie *Slow Photography*. Regelmatig verzorgen we rondleidingen voor fotoclubs.

Kenniscentrum

In december 2019 werd de omvangrijke privéverzameling Nederlandse fotoboeken van Adrie Mennen formeel overgedragen (als schenking) aan Pennings Foundation. In december tekenden bestuur en Adrie Mennen het contract voor de overdracht. De 5.500 fotoboeken vormen een welkome aanvulling op de bestaande bibliotheek. In 2020 zullen hiervoor kasten worden gebouwd, zodat de fotoboeken raadpleegbaar zijn voor publiek. Ook zal in 2020 aansluiting worden gezocht bij het landelijk netwerk van fotografiebibliotheken in Nederland, (www.fotografiebibliotheek.nl). De bibliotheek zal vooral interessant zijn voor onderzoekers die kennis kunnen vergaren en beeldend kunstenaars die inspiratie kunnen opdoen. Met de uitbreiding van de bibliotheek wordt Pennings Foundation een belangrijk kenniscentrum voor fotografie.

Talentontwikkeling

In het kader van talentontwikkeling begeleidt Petra Cardinaal drie fotografen. Daarnaast krijgen beginnende fotografen de kans zich te presenteren op de *Talent Wall*. Voor de eerste presentatie werd Esther Hemmer, afgestudeerd aan de Fotoacademie in Amsterdam, uitgenodigd. Voor de tweede presentatie werd Iris Hartman uitgenodigd. Zij is afgestudeerd aan de Academie voor Beeldcultuur in Rotterdam en was een van de genomineerden voor de Harry Penningsprijs. Zij won de publiekprijs.

In mei organiseerden we een meeting van alle **Talent Hubs** in Brabant. De coördinatoren van de diverse hubs in de culturele sector hielden een introductie en vertelden over hun plan van aanpak, met als doel van elkaar te kunnen leren. Ook Petra Cardinaal, coördinator van de Talent Hub beeldende kunst *jump!*, hield een inleiding. Daarna werd in kleine groepjes gediscussieerd over de mogelijkheden van cross overs, zoals een traject volgen bij een andere hub.

Bezoekers

Navraag leert dat bezoekers Pennings Foundation wisten te vinden via onze website, de nieuwsbrief, social media, media aandacht (kranten als het Eindhovens Dagblad, magazines als Pf en Zuiderlucht en websites als Uit in Eindhoven en Museumtijdschrift). Ook via flyers die we in de stad neerlegden wisten mensen ons te vinden. Bezoekers die kennis maakten met Pennings Foundation tijdens de expositie van Beeldenstorm in 2018 of tijdens de DDW in 2019, kwamen later terug voor een expositie of activiteit van Pennings Foundation. Via persoonlijke gesprekken met onze bezoekers weten we ze te interesseren en aan ons te binden via inschrijving voor onze reguliere nieuwsbrief.

zie ook:

Exposities in 2019: <https://www.penningsfoundation.com/exposities-archief>

Lezingen in 2019: <https://www.penningsfoundation.com/lezingen>

Blog: <https://www.penningsfoundation.com/blog>